

yıl / year: 17 • sayı / issue: 34 • kış / winter 2019 • s./p. 585 - 590

Vefeyât
Obituary

Hocam Prof.Dr. Ahmet Önkal

ALİ DADAN

Dr, Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi
İslam Tarihi Anabilim Dalı
alidadan@hotmail.com | orcid.org/0000-0003-3860-0389

Geliş Tarihi / Received: 04.12.2019 • Yayına Kabul Tarihi / Accepted: 14.12.2019

Atıf / Cite as

Dadan, Ali. "Hocam Prof.Dr. Ahmet Önkal". *İstem*, 17/34 (2019): 585-590.
<https://doi.org/10.31591/istem.655342>

Prof. Dr. Ahmet Önkal 1952 yılında Konya'nın Ahmet Dede Yediler (Biççi-mez) mahallesinde dünyaya geldi. İlk tahsilini Nakiboğlu İlkokulu'nda, orta ve lise tahsilini ise Konya İmam Hatip Lisesi'nde tamamladı. 1974 yılında Konya Yüksek İslâm Enstitüsü'nden mezun oldu. 1977 yılında Konya Yüksek İslâm Enstitüsü'nde İslâm Tarihi asistanlığına başladı. 1980 yılında Asistanlık için hazırladığı tezini tamamladı ve "Rasûlullah'ın İslâm'a Davet Metodu" adlı bu tezele 1985'de doktora derecesini aldı. Bu çalışma, Türkiye Millî Kültür Vakfı tarafından Din dalında Jüri Özel Armağanı'na layık görüldü. 1987 tarihinde İslâm Tarihi, İslâm Uygarlığı ve Kültürleri Anabilim Dalında "Doçent" unvanını kazandı ve doçentlik kadrosuna atandı. 1994 yılında İslam Tarihi alanında "Profesör" unvanını aldı. 2004 yılından 2011 yılına kadar Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanlığı'nı yürüttü. Bu süre zarfında Konya İlahiyat Derneği'ni kurdu ve başkanlığını yaptı. Prof. Dr. Ahmet Önkal iyi derecede Arapça ve Fransızca bilmekteydi. Prof. Dr. Ahmet Önkal'ın en öne çıkmış çalışması daha önce ödül almış olduğu "Rasûlullah'ın İslâm'a Davet Metodu" adlı kitabıdır. Bu kitap yazıldığı dönemden itibaren büyük ilgi görmüştür. Özellikle İlk Dönem İslam Tarihi alanında Türkiye'nin yetiştirmiş olduğu en önde gelen bilim adamlarından birisi olan Ahmet Önkal çok sayıda doktora ve yüksek lisans danışmanlıkları yaparak ilim dünyasına birçok akademisyenin kazandırılmasında önemli katkı sağlamıştır. Hayatını Hz. Peygamberin doğru şekilde anlatılmasına ve anlaşılmasına adanmış Hocam Ahmet Önkal'ın yaptığı yayınlar, katıldığı konferans ve toplantılar kamuoyu tarafından ilgiyle takip edilmekte ve görüşleri büyük bir kitle tara-

findan önemsenmekteydi.

Prof. Dr. Ahmet Önkal hocamın adını ilk duyduğumda henüz imam-hatip lisesinde öğrenciydim. O döneme dair aktaracağım tek bir detay imam-hatip lisesindeki hocalarımın onun adı geçtiği zaman hiç tanımadığım bu insana karşı duydukları saygıydı. Bu nedenle İlahiyat Fakültesinde öğrencilik yaptığım dönemde Prof. Dr. Ahmet Önkal hocamızı daha yakından tanıma imkânı bulmuştum. Kendisini tanıdıkça geçmişte ona talebelik de yapmış olan hocalarımın neden onu saygıyla andıklarını daha iyi anlama fırsatım oldu.

Prof. Dr. Ahmet Önkal hocam İlahiyat Fakültesinde öğrencilik yaptığım esnada hiç dersime gelmedi. Ancak Ahmet Hocamın konferans vb. gibi fakülte dışı derslerini takip etmem sebebiyle dersime gelmiş kadar hocayı tanımaktaydım. Ayrıca ilk araştırma görevlisi olduğum sırada onunla birlikte derse girmem benim için bulunmaz bir fırsat oldu. Siyer ve İslam Tarihi dersinin nasıl anlatılacağı noktasındaki zihnimdeki rol model o derslerde oluşmuştur. Daha sonraki yıllarda anladığım bir gerçek vardı ki oda Ahmet Hocanın ona talebelik yapan her öğrencisine bu noktada rol model olduğuydu.

Prof. Dr. Ahmet Önkal Hoca ile ilk tanışmamız yine fakülte yıllarında olmuştu. Bir gün fakültede kendi kan grubumdan bir hastaya kan ihtiyacı olduğuna dair haber aldım. Benim gibi kan verebilecek durumda olan diğer arkadaşlar ile beraber Meram Tıp Fakültesi Kan Merkezine gidip bağışta bulunduk. Bizi oraya götüren hocaların bağış yaparken söylemesi üzerine kanın Prof. Dr. Ahmet Önkal hocanın hasta olan annesine verileceğini anladık. Hocayla ilk görüşmemiz de bu vesile ile oldu. Ahmet Hocamın vefatından önce ağırlaşan durumu sonucunda ona kan vermek için hastaneye gittiğimizde ziyaret edip kendisiyle görüşmüştük. Bu da Prof. Dr. Ahmet Önkal hocamı son görüşüm oldu. Bir kan verme olayıyla başlayan irtibatımız yine bir kan verme hadisesiyle son buldu. Şimdi anlıyorum ki kaderimin bana yazdığı yazgıda Prof. Dr. Ahmet Önkal'ın benim hayatıma girebilmesi için benim ile aynı kan grubundan olması gerekiyormuş.

2003 yılında yüksek lisans derslerine başlayınca hocayla olan irtibatımız daha da arttı. Hatta Ahmet Hoca bu süreç içerisinde Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi dekanlığını yürütmeye başlamıştı. Onun dekan olması fakültede birçok insan tarafından memnuniyetle karşılanan bir durumdu. Prof. Dr. Ahmet Önkal Hoca idareciliği sırasında da hocalığında olduğu kadar hassas biriydi. İdarecilik yaptığı süreç boyunca kendi arabasını hiç değiştirmemesi, fakülte aracını bir makam arabası gibi değil de bir hizmet aracı olarak kullanması, fakültenin birçok yerine tadilat ve yenilemeler yaparken dekanlığı bundan hariç tutması gibi birçok davranışı aslında onun iç dünyasını açığa vuran önemli göstergelerdi. Zira Prof. Dr. Ahmet Önkal Hoca bir iş hakkında çok fazla konuşulmasını sevmez hatta bir müddet sonra boş laftan sıkılırdı. Kendi yaşantısı için de aynı şey geçerliydi. Ketum bir insandı. Birçok insan için bu özellik olumsuz bir şey olmasına rağmen onun için bu özelliği bir meziyet halini almıştı. Bu özelliğinden dolayı öngörülemezdi. Hatta şunu açık bir şekilde söylemeliyim belki

benim birçok davranışına kızsız bile (zaman zaman kızdırmış olabileceğimi zannediyorum) bana kızdığını hiç belli etmedi. Halbuki bana karşı rahat bir şekilde kızabilirdi.

Prof. Dr. Ahmet Önkâl Hoca ile mizaç olarak birbirimize benzemesek de birbirimizi çok sever ve güvenirdik. Araştırma görevlisi olduğum ilk yıllardan itibaren hocanın odasının bir anahtarı da bende dururdu. Ancak bu durumu fakültede az sayıda insan hariç hiç kimse bilmezdi. Eski fakülte binası yıkılmasına rağmen o anahtarı hala saklıyorum. Bir hocanın öğrencisine güveninin resmi olarak hayat boyu da saklamaya devam edeceğim.

Prof. Dr. Ahmet Önkâl adı geçince ilk aklıma gelen hocamın hak bildiği yolda yalnız da olsa ilerlediğidir. Bu nedenle Ahmet Hoca hakkında şunu kesin bir şekilde diyebilirim ki o da kararlı bir insan olduğuydu. Kararlı bir insan olmasında muhtemelen küçük yaşta babasını kaybetmesi ve ailesinin sorumluluğunu üstlenmesi yatmaktaydı. İnanmadığı hiçbir şeyi yapmazdı. Bazı kararları konusunda konuşmak istememesi aslında inanmadığının ama kimi zorunluluklar sebebiyle böyle bir karar aldığına temel göstergesiydi.

2010-2011 eğitim öğretim döneminde Ürdün'de bulunmam noktasında ısrarcı olan kişiydi. Daha öncesinde fakültemizi ziyarete gelen Prof. Dr. Mustafa Fayda beni yurtdışına göndermesi noktasında ısrarcı olmuştu. Ancak o esnada Ahmet Hocamın tavrından beni göndereceğine dair bir izlenim edinmemiştim. Ancak daha sonra enstitü araştırma görevlisi olmam sebebiyle Ürdün'e gitmek için izin verilmeyince Ahmet Hocanın takındığı tavır sonrasında aslında benim Ürdün'e gidip dilimi geliştirmemi ne kadar çok istediğini anladım.

Dekanlık yaptığı sürece kapısı her zaman açık dururdu. Öğrenci, memur, öğretim üyesi ayırt etmeksizin randevusuz bir şekilde hocayla görüşebilirdi. Ancak onun dekanlığı döneminde kendisini çok yorduğunu söylemeliyim. Onun görüşlerine itibar ettiği insanlara karşı sarf ettiği fedakârlığın çoğunlukla karşılık bulamadığını söyleyebilirim.

Prof. Dr. Ahmet Önkâl hastalandıktan sonra güçlü duruşuyla da bizlere örnek olmuştur. Çok ciddi bir rahatsızlık geçirmesine rağmen fırsatını bulur bulmaz fakülteye dönüp derslerinin başına geçmesi ayrıca anabilim dalındaki hocalarımızı bir araya getirerek derslerde okutulacak kitapların yazılması için bir proje oluşturması hayatım boyunca zihnimden çıkmayacak bir alim portresi olacaktır. Ahmet Önkâl hoca yaşamının son evresinde bile okumayı yazmayı bırakmaması "Beşikten mezara kadar ilim tahsil ediniz." hadisini kendine düstur edindiğinin en önemli göstergesidir. Rabbim inşallah onu hayatını anlatmaktan büyük bir mutluluk duyduğu Peygamberimizin yakınında haşretsin, bizlere de Ahmet Önkâl hocamın çizgisinde bir ömür sürmeyi nasip eylesin.

Onun Siyer ve İslam Tarihi anabilim dalına yaptığı hizmetler anlatmakla bitiremeyiz. Ancak onun danışmanlığında tamamlanan tezlerin ve danışmanlığını yaptığı kişilerin listesi bu konuda Prof. Dr. Ahmet Önkâl hocamın nasıl bir hiz-

met gördüğünü gösterecektir. Bu noktada Ahmet Önkal hoca esas eserlerinin yetiştirdiği talebeler olduğunun farkında olan bir insandı. Bu nedenle onlara karşı çok titiz davranmasının temel nedeni buydu.

İ
S
T
E
M
34/2019